

Дослідження олійного екстракту чорнобривців прямостоячих (*Tagetes erecta* L.) як перспективного лікарського засобу

Малюгіна О. А., Мазулін О. В., Мазулін Г. В., Смойловська Г. П., Шевченко І. В.

Кафедра фармакогнозії, фармацевтичної хімії та технології ліків ФПО

Запорізький державний медичний університет

м. Запоріжжя, Україна

MaluginaEA@gmail.com

Чорнобривці прямостоячі (*Tagetes erecta* L., *Tagetes*, *Asterceae*) широко розповсюджені по всьому світу у якості декоративних рослин та як джерела для отримання ефірної олії та лютеїну [6]. Вони відомі своїм багатим хімічним складом та широким використанням у традиційній медицині [7]. На наш час встановлено, що вони містять такі біологічно активні речовини, як каротиноїди, флавоноїди, ефірна олія, похідні бензофурану та тіофену, фенольні сполуки, органічні кислоти, вітаміни, амінокислоти, полісахариди, алкалоїди, стероїди та ін. [8]. Завдяки їх високому вмісту вони знайшли широке застосування у народній медицині при захворюваннях очей, шкіри, шлунково-кишкового тракту, захворювань бактеріальної, вірусної, грибкової етіології. У експериментах встановлено антиоксидантну, гепатозахисну, протигрибкову, антибактеріальну, протівірусну, вітамінну, ларвіцидну, нематоцидну та ранозагоювальну активність виділених з них сполук та екстрактів [8, 9].

З огляду на вищезгадане, доцільним є визначити перспективи олійного екстракту чорнобривців прямостоячих як лікарського засобу.

Метою нашої роботи є визначення перспективності олійного екстракту з суцвіть чорнобривців прямостоячих сорту «Гаваї» (*Tagetes erecta* L. plena var. "Hawaii") як лікарського засобу.

Матеріали і методи. Досліджуваний олійний екстракт отримано у лабораторних умовах за допомогою методу реперколяції. Сировина зібрана на території України у період вегетації (червень-жовтень) 2012-2013 р.р відповідно до вимог ДФУ [1]. Токсичність, алергенність та біологічну активність визначали на білих нелінійних щурах згідно стандартних методик [2, 3, 4, 5]. Референс-препарат – олія обліпихи

Результати. Олійні екстракти з суцвіть видів роду чорнобривці відносяться до класу практично нетоксичних сполук (ЛД₅₀ per os > 20000 мг/кг), є низькоалергенними. В експериментах на щурах встановлено виражену протизапальну, ранозагоювальну, антиоксидантну, гастропротекторну дію.

Висновки. Олійний екстракт з суцвіть чорнобривців прямостоячих (*Tagetes erecta* L.) є перспективним для застосування в медицині та отримання нових лікарських форм на його основі.

Література:

1. Державна Фармакопея України. Доповнення 2. / Держ. п-во “Науково-експертний фармакопейний центр”. – 1-е вид. – Х. : Державне підприємство “Науково-експертний фармакопейний центр”, 2008. – 620 с.
2. Доклінічні дослідження лікарських засобів: Метод рекомендацій. / За ред. чл.-кор. АМН України О.В. Стефанова. – К.: Здоров’я, 2001. – С. 292 – 306.
3. Методические рекомендации по оценке аллергенных свойств фармакологических средств. / Под ред. О.Г. Алексеевой. – М.: Медицина, 1988. –19 с.
4. Науково-практичні рекомендації з утримання лабораторних тварин та роботи з ним / Ю.М. Кожемякін, О.С. Хромов, М.А. Філоненко, Т.А. Сайретдінова. – Київ, 2002. – 155с.
5. Хабрієв Р .У. Рекомендації по експериментальному (доклінічному) вивченню нових фармакологічних речовин/ Хабрієв Р. У. – М., 2005.
6. Bashir S. Studies on the antioxidant and analgesic activities of Aztec marigold (*Tagetes erecta*) flowers / S. Bashir, A. H. Gilani // *Phytotherapy Research*. - 2008. - Vol. 22 Is. 12. - PP. 1692-1694
7. Gopi G. A Concise Review on *Tagetes erecta* / G. Gopi, A. Elumalai, P. Jayasri // *International Journal of Phytopharmacy Research*. - 2012. - Vol.3 N1. - PP. 16-19
8. Priyanka D. A brief study on marigold (*Tagetes* species): a review / D. Priyanka, T. Shalini, V. Kumar Navneet // *International Research Journal Of Pharmacy*. – 2013. – N4(1). – P. 43-48
9. XU L. W. Phytochemicals and Their Biological Activities of Plants in *Tagetes* L. / XU Li-wei, C. Juan, QI Huan-yang, SHI Yan-ping // *Chinese Herbal Medicines*. - 2012. - 4(2). - P. 103-117